Iedereen heeft

Voetbaltalent

nummer 49

SAMEN TALENT ONTWIKKELEN

KNVB

Docentenopleiding

Nóg meer bijdragen aan (voetbal)ontwikkeling

Rinus

Online assistent-trainer

JeugdVoetbal - BeleidsPlan (JVBP)

Van een stoffig naar een levendig document

trainers.voetbal.nl

Tekst: Gerjos Weelink

Van een stoffig naar een levendig document

Actief gebruiken van het JVBP

In De Voetbaltrainer 227 vertelden TJC'en Paul Koster en Marco Neuvel over het Jeugdvoetbalbeleidsplan (JVBP), een leidraad om het jeugdvoetbal bij je vereniging goed te kunnen organiseren. Het is daarbij voor onder andere een Hoofd Opleiding (HO) de kunst te zorgen dat een JVBP niet in een lade verdwijnt, maar juist actief wordt gebruikt. Hiervoor is Kosters voornaamste boodschap: 'Focus je gedurende een langere periode op één onderdeel uit je JVBP. Ga daar gericht mee aan de slag. Maak een plan van aanpak, betrek mensen uit de vereniging erbij en geef jezelf de tijd. Want iets ontwikkelen en neerzetten hoeft niet van de ene op de andere dag.'

Foto: KNVB Media

Samen

Paul Koster: 'In een JVBP komen onder andere de visie op jeugdvoetbal, het ontwikkelen van een speelwijze, interne scouting, teamindelingen en externe scouting aan bod. Wat je bij veel verenigingen nog wel eens ziet, is dat het schrijven van een JVBP door één persoon of door een klein groepje enthousiastelingen gebeurt. De mensen die uitvoering moeten geven aan het plan, vaak dus het kader, hebben niet of nauwelijks input geleverd en zijn onvoldoende meegenomen in het proces. Dit heeft als gevolg dat het plan binnen de vereniging niet breed genoeg wordt gedragen, waardoor het in een lade blijft liggen. En dat is nu precies wat een HO, ondanks alle goede bedoelingen, moeten willen voorkomen. Alleen ben je misschien sneller, maar samen kom je verder.'

Continuïteit

'Een ander probleem dat een JVBP niet actief gebruikt wordt, ligt in het feit dat verenigingen te veel en te snel willen. Elk onderdeel uit het JVBP krijgt bij wijze van spreken evenveel aandacht en alles is belangrijk. Maar om écht iets te bereiken, zal de vereniging keuzes moeten maken.

Bepaal daarom van tevoren waar je gedurende een seizoen de nadruk op legt. Maak het niet gelijk te groot, maar kies een gedeelte uit het JVBP en werk vervolgens gericht aan de implementatie van alleen dát gedeelte. Een hulpmiddel om hier concreet invulling aan te geven is het plan van aanpak. Hierin beschrijf je per thema wat je wilt bereiken, wie je nodig hebt, hoe je het wilt bereiken en wanneer je in het seizoen bepaalde stappen wilt zetten. Een plan van aanpak zorgt er op een gestructureerde manier als het ware voor dat het JVBP, of delen ervan, op een juiste manier een plek krijgt in de vereniging. Goed documenteren heeft trouwens nóg een voordeel. Vergeet namelijk niet dat veel processen in een voetbalseizoen cyclisch van aard zijn. Dus des te beter je zaken beschrijft, je stappen bijhoudt en evalueert, des te meer continuïteit het beleid op een bepaald gebied krijgt.'

'Alleen ben je misschien sneller, maar samen kom je verder'

Format Plan van Aanpak: Teamindeling

Actiepunten (Wat)	Gewenst resultaat	Wie pakt het op	Wanneer is het gerealiseerd	Welke middelen nodig	Gerealiseerd	Evaluatie en vervolg
Bijeenkomst ontwikkelen selectiecriteria onderbouw	Komen tot een objectieve selectiecriteria onderbouw	HO en leeftijd coördinatoren	18 oktober 2018	Ruimte en consumpties regelen, beleidsplan van de vereniging, presentatie scherm/beamer, budget	V	Verzamel de input en werk het uit in een beleidsdocument. Document wordt vervolgens gedeeld met trainers onderbouw
Bijeenkomst activiteiten en middelen voor teamindeling	Komen tot een speler volg systeem	Ho en leeftijd coördinatoren en trainers	18 december 2018	Wedstrijd, voorbereidingen trainer/ coach, observatieformulier, vb speler volg systeem ruimte voor overleg	-	Verslaglegging begeleidingsmoment. Afstemmen met coördinator. Ervaring delen tijdens eerst volgende overleg
Bijeenkomst toelichten speler/volg systeem en moment van selecteren	Komen tot uitleg van speler volg systeem en afspraken over wanneer te gaan gebruiken	HO en trainers	18 februari 2018	Speler volgsysteem, Ruimte, toelichting gebruiksaanwijzing, presentatie	-	Verslaglegging teamindeling en speler volg systeem en afspraken gebruik

1

Format Plan van Aanpak voor het deelgebied: teamindeling. Gele kolommen: voordat de HO, samen met kader, aan de slag kan met realisatie/implementatie moet het bestuur akkoord zijn.

Bestuur

'Naast het feit dat er draagvlak nodig is onder het aanwezige kader, is een goed contact van de HO met het bestuur ook erg belangrijk. Want de kans is immers groot dat je middelen nodig hebt, financieel of facilitair. Mijn advies is daarom om het bestuur nadrukkelijk te betrekken bij de plannen. Spreek met ze af waar gedurende het seizoen de focus op komt te liggen, en neem de tijd om deze plannen

'Steeds meer verenigingen stellen een HO aan'

aan het bestuur te presenteren. Vraag feedback en vraag om goedkeuring op het plan van aanpak. Vervolgens gaat een HO, samen met het kader, gedurende het seizoen werken aan het ten uitvoer brengen van het plan. En dan kan het heel goed zijn dat gaandeweg, of op het einde van een seizoen, blijkt dat niet alles is gelukt. Dat geeft niets, zolang er een verklaring is, waar dat door komt.'

'Vraag feedback en vraag om goedkeuring op je plan van aanpak'

Binden

'Een prominente plek in het opstellen van een JVBP en van een plan van aanpak is dus weggelegd voor de HO. Steeds meer verenigingen stellen er een aan. Hij of zij is degene die mensen bindt, die gemaakte afspraken bewaakt en die toeziet op de uitvoering. Op het vlak van het ontwikkelen van een speelwijze legt een HO onder andere vast wat er van het kader wordt verwacht. Stel er is iemand die JO-11 gaat trainen, dan gaat de HO met hem of haar om tafel, en in een gesprek spreek je je verwachtingen naar elkaar toe uit. De vereniging organiseert kaderavonden op het gebied van het ontwikkelen van de speelwijze, waarbij de aanwezigheid van trainers gewenst of zelfs verplicht is. Maar de HO geeft ook aan wat een trainer, bijvoorbeeld qua ondersteuning, van

hém mag verwachten. Ik denk dat deze manier van werken voor (nieuw) kader prettig is. Ze worden gezien, geholpen en krijgen de aandacht die ze verdienen. Door als HO die betrokkenheid te tonen hoop je bovendien dat je nieuw kader langer dan één seizoen aan je vereniging kunt binden. Dat heeft een tweeledig doel: enerzijds komt het de kwaliteit van bijvoorbeeld de ontwikkeling van een speelwijze ten goede, omdat deze trainers al weten welke kant de vereniging op dat vlak op wil. Anderzijds hoop je door die gerichte aandacht te voorkomen dat je jaarlijks weer veel trainers moet gaan werven.

Een plan van aanpak kan zoals gezegd geschreven worden voor élk deelgebied van het JVBP. Maar of het nu gaat om het ontwikkelen van een speelwijze, om interne of externe scouting, of (zoals in afbeelding 1) over het onderdeel 'teamindeling', telkens kun je het format voor het opstellen van een plan van aanpak gebruiken. In dat format worden een aantal actiepunten geformuleerd, en de bijbehorende stappen worden doorlopen. Pas na goedkeuring van het bestuur (zie kolom 'gerealiseerd', red.) kun je door naar het volgende punt.'

Johan Koutstaal is Hoofd Opleiding bij vv Schoonhoven. Hij volgde in het seizoen 2017/2018 bij de KNVB de opleiding HO-B. Een opdracht binnen die opleiding heeft te maken met het 'ontwikkelen van beleid'. Het beleidsplan van vv Schoonhoven kent als titel 'Focus 2020' en als visie 'Plezier, Respect en Ontwikkeling leiden naar Prestatie'. Koutstaal heeft Kaderbeleid als uitgangspunt voor de opdracht genomen.

Proces

'Kaderbeleid op zich bestaat uit acht stappen. Uit die acht hebben wij 'begeleiden' en 'ontwikkelen' gekozen om ons op te richten. Met begeleiden doelen we op het feit dat we meelopen met onze trainers, minimaal bij één training en bij één wedstrijd. Met ontwikkelen doelen we op het intern ontwikkelen en scholen van onze kaderleden. Om deze zaken goed uit te kunnen voeren hebben we allereerst twee nieuwe functies in het leven geroepen: Hoofd Bovenbouw en Hoofd Onderbouw. Door die scheiding aan te brengen kunnen we onze jeugdtrainers nóg beter begeleiden en ze de aandacht geven die ze verdienen. We zijn begonnen met met het opstellen van een functieomschrijving, en vervolgens startte het wervingsproces. We hebben mensen benaderd en hebben gesprekken gevoerd. Uiteindelijk zijn er twee personen aangesteld met wie we zijn gaan nadenken wat we inhoudelijk en concreet gezien voor ons kader kunnen betekenen.'

Stabiliteit

'Een van de zaken die horen bij het punt 'ontwikkelen' is dat we drie workshops geven aan al onze jeugdtrainers. Tijdens die workshops verwachten we dat alle trainers deelnemen en werken zowel aan de theorie als aan de praktijk. Het zijn waardevolle momenten, waarin je al je trainers kunt beïnvloeden op bijvoorbeeld het gebied van het ontwikkelen van een speelwijze. Je beantwoordt vragen, legt uit wat je bedoelingen zijn, je helpt trainers en geeft ze tips. De trainers begeleiden we trouwens ook op het veld zelf, en we hebben gesprekken met ze waarin

'Je bereikt meer met evolutie dan met revolutie'

Ontwikkelen van een speelwijze

Een ander voorbeeld van een thema in het JVBP is het ontwikkelen van een speelwijze. Bij vrijwel elke vereniging, groot of klein, wordt hier wel iets over geschreven. Om daadwerkelijk iets op dit gebied te bereiken heb je draagvlak nodig onder de trainers in de jeugdopleiding. Daarnaast zul je in het aanwezige kader moeten investeren, door ze bijvoorbeeld te scholen. In een plan van aanpak kun je al dit soort zaken kwijt. Binnen het ontwikkelen van de speelwijze vormen twee vragen voor de HO het vertrekpunt: 'Welke stappen kunnen of moeten gezet worden om een speelwijze op te zetten of door te ontwikkelen? Hoe zorgen we er voor dat het in de praktijk zo optimaal mogelijk uitgevoerd wordt?' Vragen die bij het opstellen van een plan van aanpak beantwoord worden zijn:

- Wie - heb je nodig om het plan te ontwikkelen, uit te voeren en waarvoor?
- Wat - heb je nodig om het plan te ontwikkelen, uit te voeren en waarvoor?
  - ga je doen om het plan te borgen?
- Hoe - ga je tot de inhoud (thema's en programma) van de verschillende activiteiten komen?
  - kun je de verschillende activiteiten invullen en organiseren?
- Wanneer - ga je vanaf nu wat doen om het plan te ontwikkelen, uit te voeren en waarom?

Meer informatie over hoe je als HO kunt omgaan met nieuw kader?

Bekijk het filmpje en bekijk de diverse documenten over werven, informeren, introduceren, begeleiden, ontwikkelen, opleiden, doorstromen en uitstromen op https://www.knvb.nl/assist/assist-trainers/clubontwikkeling

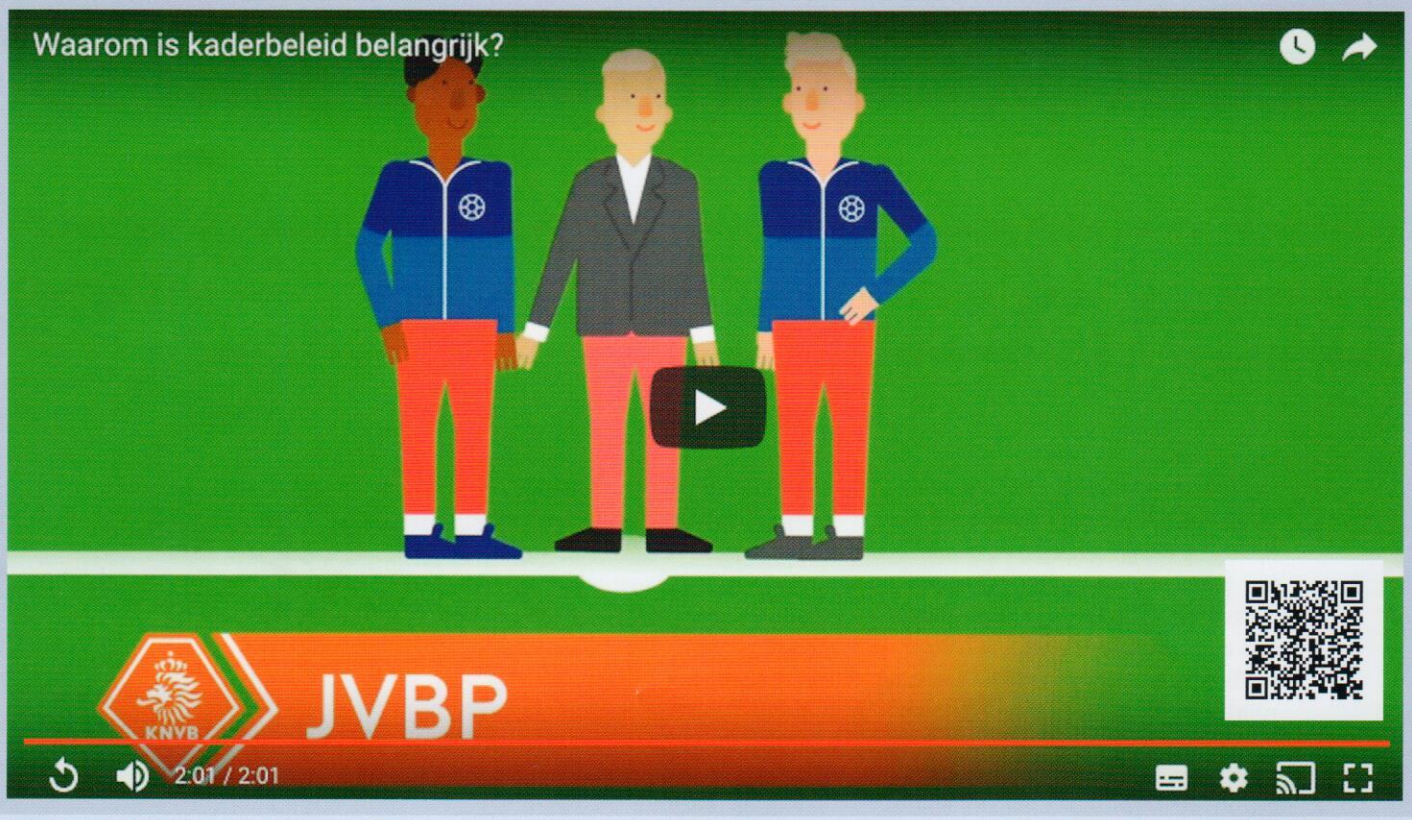

we focussen op hun persoonlijke ontwikkeling. In de loop der jaren heb ik gemerkt dat je toch meer bereikt met evolutie dan met revolutie. Dus het meenemen van trainers, stapje voor stapje, daar bereik je op langere termijn meer mee. We hopen door deze intensievere aandacht voor ons kader mensen ook langer aan ons te binden. Daardoor ontstaat meer stabiliteit in de vereniging, en dat komt de kwaliteit op zowel korte als lange termijn ten goede.' ⚽

'We hopen door intensievere aandacht voor ons kader mensen langer aan ons te binden'

Wil je naar aanleiding van dit artikel meer weten of heb je hulp nodig? Kijk op knvb.nl/assist-bestuurders voor de KNVB-TJC in jouw regio of stuur een mail naar assist@knvb.nl.

Opleiding tot Hoofd Opleiding

Het opleiden van spelers van de jongste jeugd tot en met de laatste stap naar de senioren is een prachtig proces om te volgen. Naast het opleiden van spelers levert de Hoofd Opleiding ook een belangrijke bijdrage in de ontwikkeling van de trainers-coaches en de ondersteunende staf binnen een vereniging. De KNVB biedt diverse opleidingen aan voor een Hoofd Opleiding.
Meer informatie is te vinden op de site van de KNVB:
https://www.knvb.nl/assist/assist-trainers/opleidingen

Tekst: Patrick Posthuma

'Snel aan de slag met de seizoensplanning via Rinus'

Met variatie in trainingen wordt gewerkt aan het met meer plezier beter laten voetballen van kinderen. De seizoensplanning, vanuit het digitale platform 'Rinus', helpt om trainingen te structureren. Joeri Houniet, werkzaam voor de KNVB bij het online kennisplatform voor voetbaltrainers, vertelt hierover.

Joeri Houniet is in het bezit van het UEFA C-diploma. In voorbereiding op het UEFA B-diploma én met de ambities om verder te groeien in het trainersvak is Houniet dit seizoen bezig aan zijn eerste klus als hoofdtrainer bij SVA in Assendelft. Hiervoor was hij ruim acht jaar actief als jeugdtrainer.

Joeri Houniet: 'Een prachtige aanvulling op de bestaande oefenstof van Rinus zijn de meerweekse programma's. Deze programma's zijn te gebruiken voor alle jeugdtrainers, op ieder niveau. Via de functie die het online platform aanbiedt, kunnen voornamelijk beginnende trainers de achtweekse planning filteren naar eigen wens.

Het biedt vooral handvatten, omdat veel trainers het lastig vinden om een compleet én kwalitatief goed programma in elkaar te zetten. De handigheid van deze functie is dat de eerstvolgende training, vanuit de planning, naar voren komt op je scherm. Deze training kan digitaal worden afgevinkt, waarna er meteen een nieuwe training klaar wordt gezet vanuit de planning.'

Naast het feit dat Rinus een compleet programma in elkaar zet, kan iedere trainer ook zelf de seizoensplanning vullen met losse trainingen.

'Op die manier wordt de planning langer dan acht weken en kunnen trainers zelf trainingen inpassen en vorm geven aan het programma. Het werken met een meerweeks programma in je seizoensplanning zorgt voor variatie binnen de structuur van voetballen (aanvallen, verdedigen en omschakelen). Hierdoor blijft niets onderbelicht en blijft zowel het team als het individu zich ontwikkelen.

'Het werken met een meerweeks programma in je seizoensplanning zorgt voor variatie binnen de structuur van voetballen'

Zo kan er gefilterd worden op leeftijd en het aantal keer trainen in de week.

Na het filteren rolt er automatisch een meerweeks programma uit. Dit kunnen zij dan toevoegen aan de seizoensplanning van het eigen team.

Voor de diverse leeftijdscategoriën zijn ook verschillende programma's samengesteld. Er wordt altijd getraind vanuit meerdere doelstellingen, alleen kan de aandacht voor de teamfuncties van het voetballen (aanvallen, verdedigen en omschakelen) nog verschillen binnen de leeftijdscategoriën.

'Voor Onder 8-spelers zal er veel getraind worden op het aanvallen. Dit past bij deze leeftijdscategorie. 'Ik en de bal' en 'Het leren beheersen van de bal' zijn termen die daarbij horen. Vanaf de Onder 11-leeftijd zal ook het verdedigen naar voren komen en in een nog later stadium ook de omschakelmomenten. Leeftijdsspecifieke kenmerken zijn erg belangrijk voor het passend maken van het trainingsaanbod.

RINUS
DE ONLINE ASSISTENT-TRAINER

www.knvb.nl/Rinus

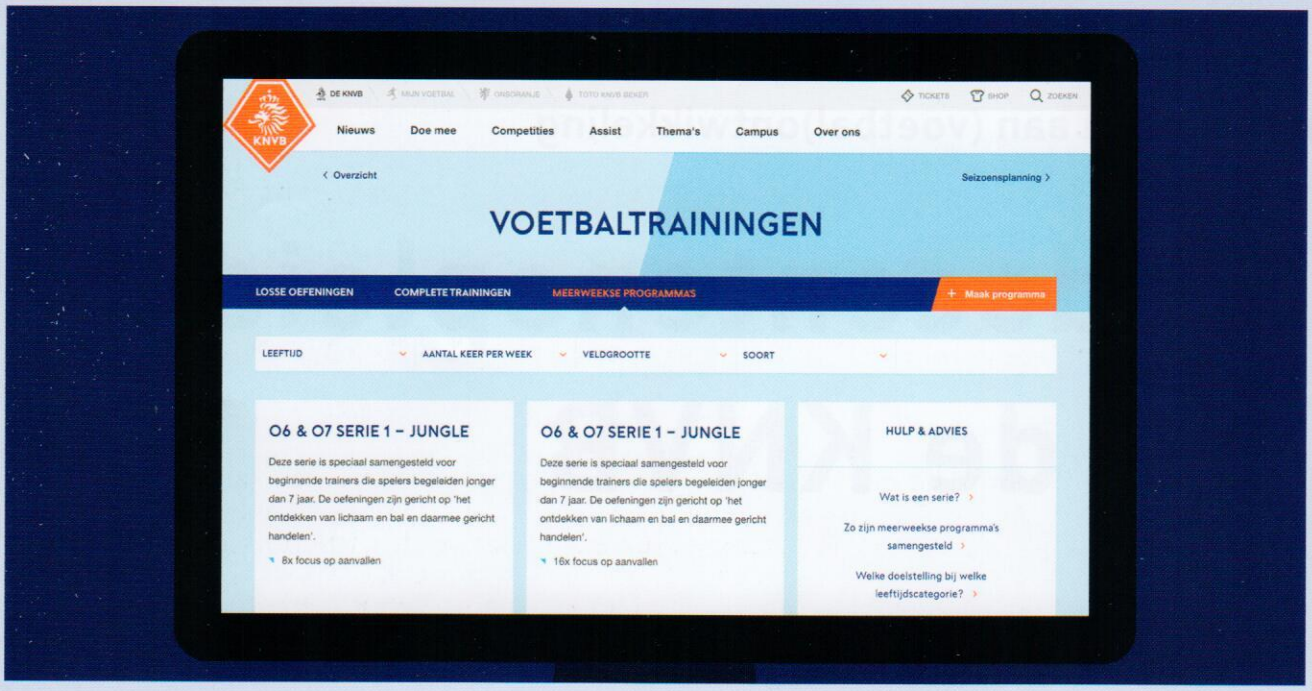

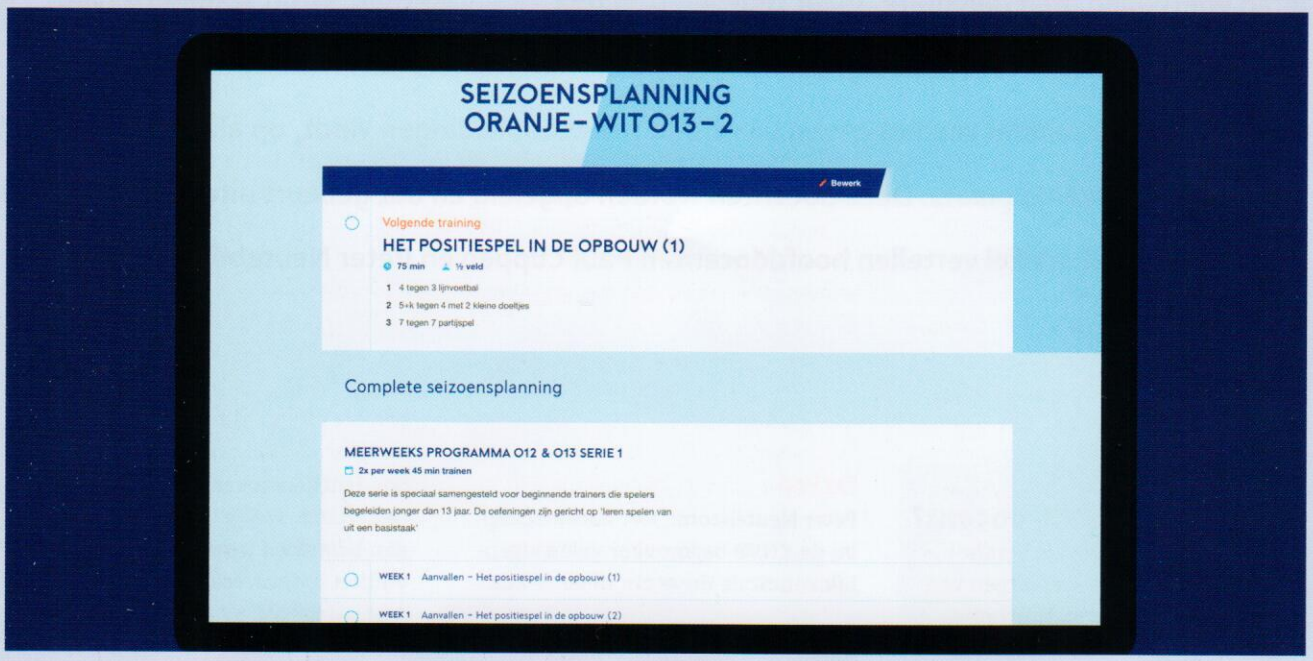

Ook de structuur is erg belangrijk, zowel in losse trainingen als in onze planningen. Zo wordt er in de eerste week van een meerweeks programma voor Onder 13-spelers getraind op het verbeteren van de opbouw. Door de logische structuur van voetballen komt in week 8 het verbeteren van scoren terug. Een logische opbouw, die leidt tot een effectieve manier van opleiden. Een gedegen planning, waarin alle facetten van het voetbalspel terug komen.

Een functie die momenteel in ontwikkeling is, is de kalenderfunctie. Zo kunnen trainers hun trainingen aan een datum verbinden.

'Op die manier wordt er een beter overzicht gecreëerd. Zo zijn we iedere dag bezig om de inhoud en functionaliteiten van Rinus verder te ontwikkelen. Daarnaast zijn we bezig met de tekentool, waarbij trainers de mogelijkheid krijgen om zelf oefeningen te ontwikkelen. Rinus is een inspirerend hulpmiddel ter ontwikkeling van alle jeugdtrainers in Nederland!'

'Leeftijdsspecifieke kenmerken zijn erg belangrijk voor het passend maken van het trainingsaanbod'

Tekst: Gerjos Weelink

Nóg meer bijdragen aan (voetbal)ontwikkeling

De docentenopleiding van de KNVB

Elke dag zijn trainer-coaches, overal in den lande, bezig om jeugdspelers met plezier beter te leren voetballen. Een dankbare, maar tegelijkertijd ook moeilijke taak. Want training geven, niet iedereen vindt dat eenvoudig. Een KNVB-docent kan trainers (onervaren of ervaren) hierbij helpen. Door middel van het geven van trainer-coachopleidingen vindt, op allerlei niveaus, immers beïnvloeding plaats. Deze docenten worden opgeleid en dat gebeurt uiteraard door de KNVB zelf. In dit artikel vertellen hoofddocenten Paul Cuppen en Peter Neuteboom hoe dat in zijn werk gaat.

Wie is de KNVB-docent?

Als KNVB-docent ben je verantwoordelijk voor het verzorgen van KNVB-opleidingen en bijscholingen. Vanuit de visie op leren van de KNVB Academie zijn uitgangspunten geformuleerd waarop ons onderwijs is gebaseerd. Een belangrijk uitgangspunt is dat de cursist centraal staat. Andere uitgangspunten zijn: het bieden van maatwerk aan de deelnemer waarbij de docent differentieert naar niveau, leren in een veilig leerklimaat en leer mij het zelf te doen. Als KNVB-docent lever je direct een bijdrage aan de kwaliteit van het (jeugd)voetbal in Nederland.

Drive

Peter Neuteboom: 'Het docentschap bij de KNVB begint voor velen eigenlijk vanuit de drive om meer te kunnen betekenen voor het voetbal in Nederland. Stel je bent trainer-coach, dan beïnvloed je grofweg gezegd zo'n vijftien spelers. Maar als KNVB-docent

Foto: KNVB Media

Peter Neuteboom (rechts)

krijg je de mogelijkheid om per opleiding die je geeft ongeveer vijftien trainer-coaches die weer vijftien spelers trainen, te beïnvloeden. Dat is een mooie gedachte, en het werken met trainer-coaches die enthousiast zijn en iets willen leren geeft enorm veel voldoening. Maar het geven van een opleiding, met de daarbij behorende docentenhandelingen en -vaardigheden, is wel iets wat je moet leren. En dat leren gebeurt tijdens de docentenopleiding van de KNVB.'

Foto: KNVB Media

Paul Cuppen (rechts) en cursist Eric Hellemons (links)

Omhoog

Paul Cuppen: 'Een goede speler is nog niet per definitie een goede trainer-coach. En een goede trainer-coach is nog niet per definitie een goede docent. De KNVB heeft er echter veel baat bij dat er goede docenten worden opgeleid. Want des te meer geschoold kader Nederland rijk is, des te beter de training wordt die onze jeugdspelers krijgen. Daarin hebben we met elkaar een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Er zijn deelnemers die zich ook vanuit die gedachte aanmelden, ze willen helpen om het niveau van de trainingen die in Nederland gegeven worden omhoog te krijgen. Uiteindelijk staat voorop dat elke jeugdspeler in ons land een kwalitatief goede trainer-coach verdient.'

'Het docentschap bij de KNVB begint vanuit de drive om meer te kunnen betekenen voor voetbal in Nederland'

Omgeving

Peter Neuteboom: 'Natuurlijk moet een KNVB-docent vakinhoudelijk op de hoogte zijn. Sterker nog, om toegelaten te worden tot de docentenopleiding is het diploma UEFA-B zelfs een minimaal vereiste. Maar misschien nog wel meer dan dat, zul je over pedagogische, didactische en onderwijskundige kwaliteiten moeten beschikken. Ben je in staat om een veilige omgeving te creëren, waarin de individuele deelnemer die je begeleidt leert, maar ook de overige deelnemers die deelnemen aan een cursus leren? Voor veel kandidaat-docenten die zich aanmelden ligt dáár echt een uitdaging. Want een training geven, dat kunnen deelnemers aan de docentenopleiding wel. Maar hoe word je nu vaardiger in anderen beter maken? Hoe kun je duurzaam het trainersgedrag beïnvloeden? Het is elk jaar weer boeiend om te zien welke ontwikkeling docenten in opleiding op dat vlak doormaken. De rol van trainer-coach wisselen ze langzaamaan in voor die van docent. Voor velen is het, zeker in het begin van hun opleiding tot docent, een kwestie van schakelen.'

Bijeenkomst

Paul Cuppen: 'Sommige deelnemers aan de docentenopleiding zullen als het ware een stuk moeten afdalen naar het niveau van de deelnemer. Als je zelf UEFA-B of misschien wel UEFA-A hebt, zijn en klinken bepaalde zaken voor jou heel logisch. Maar eenmaal in het werkveld ga je ook opleidingen geven bij clubs waar goedwillende ouders dolgraag willen leren om een betere training te geven. Kun je hen ook helpen? Dan is inlevingsvermogen nodig en zul je helder moeten krijgen waar iemand staat in het begin, en wat hij of zij nodig heeft om te groeien in het 'trainer-coach zijn'. We verwachten dat een docent de context waar de betreffende trainer-coaches wekelijks in werken, kent. Die context kan verschillen van wat een docent zelf gewend is. Gedurende de docentenopleiding wisselen we op avonden ervaringen uit, onder andere ook over

De KNVB Academie

De KNVB Academie is hét opleidingsinstituut van het Nederlandse voetbal en richt zich op het opleiden, bijscholen en begeleiden van docenten, praktijkbegeleiders, trainer-coaches en (assistent-) scheidsrechters. De KNVB Academie heeft afgelopen seizoen bijna zeshonderd opleidingen voor trainers-coaches en scheidsrechters verzorgd door het hele land met meer dan tienduizend deelnemers.

PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

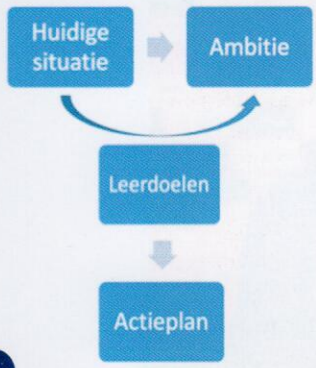

Binnen het leiden van een didactisch practicum:

1. Welke vaardigheid –(heden) of houdingsaspecten zijn voor jou van belang om je verder in te ontwikkelen?
2. Hoe scoor je jezelf hier op? Van 1 tot 10.
3. Welke stap wil je vandaag hier in maken?
4. Formuleer je persoonlijke leerdoel.
5. Ga aan de slag en ervaar.
6. Verzamel (360 graden) feedback.
7. Reflecteer op je ervaring.
8. Maak de volgende stap. (terug naar 1)

1

Persoonlijke ontwikkeling

dit thema. Er zijn centrale bijeenkomsten in Zeist, waarbij alle docenten in opleiding uit heel Nederland aanwezig zijn. Maar ook in de regio vinden bijeenkomsten plaats, waarbij in een kleinere setting gepraat wordt. Het voordeel van dat laatste is dat je nog meer persoonlijke ervaringen kunt delen. Die onderlinge feedback die docenten-in-opleiding elkaar geven, is heel waardevol.'

'Telkens is de sfeer die neergezet wordt belangrijk'

Doorgroeien

Peter Neuteboom: 'Wanneer je uiteindelijk de opleiding tot KNVB-docent hebt afgerond, ben je startbekwaam. Natuurlijk krijg je tijdens de opleiding zaken aangereikt over hoe je omgaat met een groep deelnemers, maar het echte werk begint toch pas in de praktijk. En ook daarin zijn er verschillen. De ene opleiding vindt plaats bij een grotere club, de andere bij een club in een dorpje. Het is voor een docent altijd goed om van tevoren een beeld te vormen van de cultuur van de club waar je een opleiding gaat geven. Het kan heel goed zijn dat, zodra je in de praktijk werkt, merkt dat je als docent meer thuisvoelt bij de pupillentrainers of de juniorentrainers. Een ander wil weer doorgroeien richting het doceren van een UEFA-C, UEFA-B of andere opleiding, en ook daar zijn mogelijkheden toe. Ongeacht het soort opleiding dat je geeft, staat voorop dat je in staat bent om een groep mensen enthousiast te maken voor het vak van trainer-coach.'

Leerdoelen

Paul Cuppen: 'Tijdens de docentenopleiding werken de docenten in opleiding zelf aan hun leerdoelen. En wij helpen ze zo goed mogelijk om die doelen te halen. De docent in opleiding bepaalt, de KNVB heeft daarin grotendeels een faciliterende rol. Die leerdoelen komen tijdens de opleiding terug in gesprekken die we voeren met elkaar, maar ook in diverse opdrachten die ingeleverd worden en tijdens de praktijk (het didactisch practicum, zie afbeelding 1). En net als bij een opleiding die een docent straks in de praktijk geeft, komt ook op de docentenopleiding zelf differentiatie veel voor. Niet elke docent ontwikkelt zich immers op hetzelfde tempo, heeft dezelfde leervraag of heeft dezelfde ontwikkeling nodig. Een onderdeel van onze visie op leren speelt zich daarom ook af in de relatie die je met elkaar hebt. Als hoofddocent met deelnemers aan de docentenopleiding, maar ook de docenten die opgeleid worden met hun deelnemers. Telkens is de sfeer die neergezet wordt belangrijk. Natuurlijk, de ene deelnemer is actiever en meer aanwezig dan een ander, maar uiteindelijk zorg je dat er voor iedereen een leerrijke omgeving ontstaat.'

Feedback

Paul Cuppen: 'Binnen die relatie komt het geven van feedback aan elkaar steeds terug. Hoe doe je dat? Mijn eigen overtuiging is dat mensen eerder geneigd zijn hun gedrag aan te passen op het moment dat ze een positieve ervaring ondergaan. Dus als je een deelnemer een training ziet geven, geven we docenten mee om naast de verbeterpunten toch ook vooral hetgeen dat al goed gaat te benadrukken. Je hebt vaak te maken met mensen die nog niet zo lang training geven en nog veel moeten leren. Zo'n startende trainer-coach, zeker bij de pupillen en junioren, heeft jou als docent echt nodig om beter te worden.'

Switch

Peter Neuteboom: 'Wat ons opvalt bij de docentenopleiding, is dat de meeste docenten in opleiding in het begin nog te veel in de trainer-coachrol zitten. Tijdens het didactisch practicum kan het natuurlijk zijn dat je iets wilt voordoen, iets wilt laten zien op het veld. Maar daarna komt een andere, meer prominente rol aan bod. Hoe zorg je dat álle deelnemers, dus zowel degene die training geeft aan een groep als de rest die toekijkt, erbij betrokken blijven. Zowel voor, tijdens als na de praktijk op het veld. Je bent er namelijk om anderen te helpen in hun opleiding tot trainer-coach. Tijdens de docentenopleiding zien we die kwartjes wel vallen, als je je bewust bent van je rol en de switch kunt maken van trainer-coach naar docent.'

Eric Hellemons is Hoofd Jeugdopleiding van NAC Breda. In 2017/2018 doorliep hij de docentenopleiding, onder leiding van hoofddocent Paul Cuppen.

Eric Hellemons: 'In de omgeving van Breda merk ik al een tijd dat de behoefte aan scholing van trainer-coaches erg groot is. Het is in de eerste plaats mooi dat ik daar door het geven van trainer-coachopleidingen straks actief een rol in kan spelen. Daarnaast probeer ik altijd innovatief te zijn en door deze docentenopleiding doe je ook zelf weer de nodige nieuwe inzichten op. Bijvoorbeeld hoe je mensen beïnvloedt. Gedurende de opleiding werk je volgens een leerlijn en bepaal je zelf je leerdoelen. Bij dat laatste word je trouwens echt bij de hand genomen door de hoofddocent en ontvang je veel feedback op hetgeen je doet. Dat heb ik als uitermate prettig ervaren. Er is sprake van autonomie, want er wordt verwacht dat je je eigen ontwikkeling vorm kunt geven. En daarbij is zeker ruimte om te putten uit je eigen ervaringen. Ondanks dat je zelf misschien gewend bent om op een hoog niveau te werken, word je juist uitgedaagd je te verplaatsen in de cursist. Dat is straks bijvoorbeeld een ouder die net begint met het geven van training. Dus je rol als docent is wezenlijk anders dan wanneer je zelf trainer bent. Ongeacht op welk niveau een cursist ook start, het is boeiend om mensen een bepaalde ontwikkeling door te zien maken en enthousiast te krijgen voor het trainerschap. Als KNVB-docent heb je daar een belangrijke rol in.'

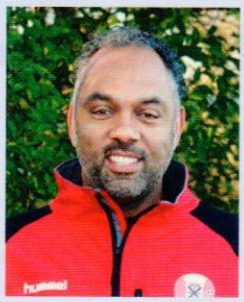

Robert Grauwde is TJC bij Sportclub Westervoort en trainer van Hoogland 2, uitkomend in de Reserve Hoofdklasse A. In 2017/2018 doorliep hij de docentenopleiding, onder leiding van hoofddocenten Ab van der Velde en Peter Neuteboom.

Robert Grauwde: 'Het helpen ontwikkelen van jeugd en jeugdtrainer-coaches is altijd al mijn passie geweest. Wanneer we kinderen beter willen leren voetballen, zijn goed opgeleide jeugdtrainers essentieel. Vanuit mijn rol als TJC beïnvloed ik jeugdtrainer-coaches, dus deze stap naar de docentenopleiding was voor mij dan ook een logisch vervolg. Bij de docentenopleiding leer je dat de deelnemer centraal staat. Dit betekent dat je naast voetbalkennis vooral ook over pedagogische en didactische kwaliteiten moet beschikken. Mijn leerdoel was de invulling van mijn rol als docent binnen de driehoeksverhouding 'deelnemers – trainer-coach – spelers/speelsters', tijdens praktijkmomenten op het veld. Hoe beïnvloed je het leerproces van een deelnemer? En wanneer? Dat soort vragen kwam specifiek bij mij aan de orde. In het begin was ik te veel met de trainer-coach en de spelers bezig, en te weinig met de groep deelnemers. Gaandeweg de opleiding leer je daar, vooral ook door de feedback die je krijgt van je docent en van je medecursisten, steeds beter een middenweg in te vinden. Ook krijg je door de diverse opdrachten (zie afbeelding PVB-opdracht) die gemaakt worden meer inzicht in je eigen handelen. Gedurende de opleiding word je intensief begeleid en gestimuleerd om buiten je comfortzone te gaan. Belangrijk is dus wel dat je daar voor openstaat. In oktober 2018 ga ik beginnen met mijn eerste cursus Jeugdtrainer.' ⚽

Naar aanleiding van dit artikel meer weten over de docentenopleiding? Neem contact op met Ilse Vermeulen (ilse.vermeulen@knvb.nl).

Toelatingscriteria docentenopleiding

- Minimaal UEFA B, UEFA Futsal B, SOII veldvoetbal of SOI zaalvoetbal
- Aantoonbare sociaalpedagogische en didactische vaardigheden
- Minimaal drie jaar ervaring als trainer-coach
- HBO werk- en denkniveau

Mocht het zijn dat jij niet aan alle ingangscriteria voldoet, dan neemt de toelatingscommissie een besluit over jouw toelaatbaarheid tot de intakegesprekken.

PVB-opdracht kerntaak 2: Beoordelen van producten van de cursist	
Inleiding	Naast het uitvoeren van het cursusprogramma is beoordelen een ander belangrijk onderdeel van de werkzaamheden van een docent van de KNVB. Jij bent verantwoordelijk voor het voorbereiden van cursisten op hun PVB, maar ook het beoordelen en van feedback voorzien van de ontwikkelingsopdrachten en werkboeken van de cursisten.
Doel	Het doel van deze PVB-opdracht is dat jij door middel van jouw digitale portfolio en het reflectiegesprek, bewijslast aanlevert om aan te tonen dat jij in staat bent om: - Cursisten te begeleiden richting hun PVB. - Feedback te geven op werkboeken (drie niveaus) - Een (objectieve) beoordeling te geven
Opdracht en werkwijze	Een ander aspect van jouw werkzaamheden als KNVB docent is het beoordelen van de producten van de cursisten, oftewel kerntaak 2 (zie kwalificatieprofiel). Tijdens deze PVB-opdracht van kerntaak 2 is het de bedoeling dat jij bewijzen aanlevert waarin jij aantoont dat jij een ontwikkeling hebt doorgemaakt en uiteindelijk start bekwaam bent op alle werkprocessen binnen kerntaak 2. Het gaat hier om de volgende werkprocessen: *2.1 Bereidt de cursist voor op de PVB* *2.2 Beoordeelt de PVB van een cursist* Binnen één opleiding kan het niveau tussen de cursisten flink uiteenlopen. Ditzelfde geldt voor de producten van deze cursisten. Daarom is het tijdens deze PVB-opdracht van kerntaak 2 van belang dat je aantoont dat jij rekening houdt met deze verschillen. Neem daarom in jouw digitale portfolio ***(minimaal) drie verschillende producten*** op, namelijk ***een onvoldoende, een voldoende en een goed product*** en toon aan hoe jij ***in jouw feedback en begeleiding om bent gegaan*** met deze ***verschillen***.

2

PVB-opdracht

De Full90 keepershelm is dé bescherming tegen hoofdletsel in het voetbal

LEUSDEN - Hoofdletsel binnen het voetbal komt steeds vaker voor. Toch wordt nog te weinig aan (preventieve) bescherming ertegen gedaan. Een gecertificeerde en door wereldvoetbalbond FIFA goedgekeurde voetbalhelm maakt, samen met de beschermende hoofdband, dat hoofdletsel kan worden voorkomen. Het Nederlandse bedrijf Sports Trading Leusden, gevestigd in Leusden, is distributeur van de FULL90-producten binnen Europa.

Nadat zich in 2010 enkele hersenletselgevallen bij keepers hadden voorgedaan ontstond bij Sports Trading Leusden de interesse in het (door)ontwikkelen van hoofdbescherming voor keepers en voetballers. Na enige research kwam het bedrijf uit bij het in Amerika gevestigde bedrijf Full90 Sports. Na jaren van research, testen én ontwikkeling heeft men enkele jaren geleden een volledig door de FIFA goedgekeurde keepershelm én twee verschillende hoofdbanden voor voetballers ontwikkeld. Daarmee zijn Sports Trading Leusden (binnen Europa) en Full90 Sports (Amerika/Azië) al jarenlang marktleider.

'Omdat hoofdbescherming voor keepers en voetballers in Europa nog niet de bekendheid had zoals in bijvoorbeeld Amerika en Azië, zijn we in 2011 een bewustwordingscampagne gestart om o.a. ouders, keepers, spelers, medici en clubs te laten beseffen dat hersenletsel in het voetbal een onderschat probleem is en dat er voor dit probleem een passende oplossing is middels de door ons ontwikkelde keepershelm Full90 FN1 en voetbalhoofdband Full90 Premier. Deze bieden volledige dekking voor de keepers en voetbalspelers en volledige comfort door de meerdere verstelpunten. Daardoor zijn zij geschikt voor elk hoofdtype en kunnen ze persoonlijk worden aangepast', aldus Mozes Hoppenbrouwer van Sports Trading Leusden.

De Full90 FN1 keepershelm, waarvan op het afgelopen WK in Rusland Marokkaans international Nordin Amrabat gebruikmaakte na een opgelopen hersenschudding, maakt gebruik van de revolutionaire geavanceerde trueFit2 Systeem en TruPlay Technology die voorzien in comfort met behoud van volledige bescherming. Het gevoel en de stijl van spelen van de keeper/speler blijven hiermee gehandhaafd. De helm is niet, zoals de traditionele rugbyhelmen, voorzien van een kinband. Volgens Hoppenbrouwer met een duidelijke reden: 'Bij een trauma gaat de impact vol naar de helm waardoor deze over het hoofd schuift of van het hoofd af vliegt. Met kinband blijft de impact op het hoofd, dat dan gewoon meeknikt. Hierdoor is de impact dubbel zo groot. Dus daarom heeft onze helm geen kinband, voor maximale bescherming/functionaliteit.'

De bekendste doelman die al jarenlang gebruikmaakt van een keepershelm is Arsenal-keeper Petr Cech, maar op elk niveau, zeker ook binnen het jeugdvoetbal, merkt men bij Sports Trading Leusden een toename van het aantal aanvragen. 'Het tragische ongeluk met een jeugdspeler dit jaar deed de roep om het verplicht stellen van een keepershelm bij de jeugd tot veertien jaar oplaaien. We zien ook dat het voetbal steeds sneller en harder wordt. Dus dat de kans op hoofdletsels toeneemt. Onze helm en ook de hoofdbanden zijn daarbij een uitstekend product als het gaat om preventie, maar ook ter revalidatie en een veilige terugkeer op het veld ná een hoofdtrauma. Jaarlijks hebben we nu inmiddels zo'n 1500 tot 2000 helmen in productie. En het aantal aanvragen neemt nog steeds toe. Onze Full90-producten zijn ontworpen met feedback van professionele spelers en maken het daardoor ook tot optimaal materiaal voor spelers van alle leeftijden en vaardigheidsniveaus. Wetenschappelijk onderzoek, in opdracht van de FIFA, wijst uit dat het dragen van Full90 hoofdbescherming de impact op het hoofd met meer dan vijftig procent reduceert.'

Elk jaar wordt bij zo'n 15.000 voetballers hoofd- en hersenletsel geconstateerd. Daarvan worden ongeveer 7000 gezien door een arts en belanden er 3000 op de eerste hulp. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat 85 procent van het sportgerelateerde hersenletsel (hersenschuddingen) niet wordt opgemerkt of gediagnosticeerd. Naar schatting ligt het werkelijke aantal voetballers met (licht) hersenletsel zelfs dichtbij de 100.000!

In tegenstelling tot wat verondersteld wordt, worden hersenschuddingen in voetbal nauwelijks veroorzaakt door het bewust koppen van de bal. Hoofdoorzaak (negentig procent) is het hoofd dat een ander hard object raakt, zoals een ander hoofd, een elleboog, een knie, de paal of de grond. Met die wetenschap heeft Full 90 de FN1 keepershelm en de beschermende hoofdbanden Premier en Select ontwikkeld. De Full90 range reduceert de kracht die bij een dergelijke botsing vrijkomt aanzienlijk en daardoor wordt de kans op (ernstiger) hersenletsel voorkomen.

Heeft u als club ook interesse om het dragen van de keepershelm voor jonge keepers in te voeren?

Vraag dan informatie aan via www.sportstradingleusden.com of via T. +31-(0)33-2852064 Wij geven graag bij u op de vereniging voor ouders en spelers een presentatie omtrent het gebruik van de keepershelm!

Links: Sander Zaal (directeur) en rechts: Mozes Hoppenbrouwer (sales)